

MISKOLCI EGYETEM

**MŰSZAKI FÖLD- ÉS
KÖRNYEZETTUDOMÁNYI
KAR**

TERMÉSZETFÖLDRAJZ AKTUÁLIS KÉRDÉSEI

FÖLDRAJZ ALAPSZAK
(NAPPALI MUNKAREND)

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

MISKOLCI EGYETEM
MŰSZAKI FÖLD- ÉS KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZ-GEOINFORMATIKA INTÉZET

Miskolc, 2023

TARTALOMJEGYZÉK

1. Tantárgyleírás
2. Részletes tematika
3. Vizsgakérdések
4. Egyéb követelmények

1. TANTÁRGYLEÍRÁS

Tantárgy neve: Választható MFBFO5BKV Természetföldrajz aktuális kérdései	Tantárgy kódja: MFKFT6504
Tárgyfelelős: Hegedűs András, PhD, egyetemi docens	Tárgyfelelős tanszék/intézet: Földrajz- Geoinformatika Intézet
	Tantárgyelem: választható
Javasolt félév: 5.	Előfeltételek: nincs
Óraszám/hét (ea+gyak): 2+0	Számonkérés módja (a/gy/v): vizsga
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja a „földrajzos“ szemléletmód és gondolkodás fejlesztése; a már elsajátított ismeretek összefüggéseikben való felidézése révén gyakorlati problémák felismerésének és megoldási javaslatok kidolgozásának gyakorlása.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri az általános földrajzi diszciplínák alapvető összefüggéseit természet-, társadalom-, valamint részben regionális földrajzi területen. Ismeri a geográfia alapvető módszereit a természet- és társadalomföldrajz fő szakterületein. Ismeri a földrajzi gondolkodás alapvető jellegzetességeit, a geográfiai elemzés követelményeit. Rendelkezik elméleti és gyakorlati természet- és társadalom-földrajzi alapismeretekkel. Ismeri a földrajzi szakterülettel kapcsolatos természeti folyamatok, természeti erőforrások, élő és élettelen rendszerek alapvető működési elveit. Ismeri a logikus földrajzi állítások megfogalmazásának feltételeit, és az azokból levonható következtetések korlátait. Ismeri a természeti és az ezekkel összefüggésben lévő antropogén folyamatok törvényszerűségeit.</p> <p><i>képesség:</i> Képes a geográfia alapvető módszereinek a természet- és társadalomföldrajz fő szakterületein való alkalmazására. Képes az általános földrajzi diszciplínák alapvető összefüggéseit természet-, társadalom-, valamint részben regionális földrajzi területen meglévő összefüggések átlátására. Képes a természeti folyamatok, természeti erőforrások, élő és élettelen rendszerek szakterületéhez tartozó alapvető gyakorlati problémáinak megoldására. Képes logikus földrajzi állítások megfogalmazására, azok feltételeinek és az azokból levonható következtetések pontos megadásával. Képes a természeti és az ezekkel összefüggésben lévő antropogén folyamatokkal kapcsolatos törvényszerűségek felismerésére, alkalmazására. Képes a földrajzi térben lejátszódó természeti és társadalmi folyamatok leírására, megértésére, az azokkal kapcsolatos adatgyűjtésre, adatok feldolgozására, valamint a feldolgozáshoz szükséges módszerek és szakirodalom használatára. Képes alapvető természet- és társadalomtudományi ismeretei alapján a rokon- és társtudományok térreleváns eredményeinek értelmezésére. Képes a rutin szakmai problémákat felismerni, azok elméleti és gyakorlati megoldásához az elérhető könyvtári és elektronikus szakirodalmat feldolgozni, azt ott elérhető módszereket alkalmazni. Képes a földrajzi problémák felismerésére, megfogalmazására Képes geográfiai elemzéseket végezni.</p> <p><i>attitűd:</i> Törekszik a földrajztudományi elméletek, paradigmák, elvek minél teljesebb megismerésére. Földrajzi terepi és laboratóriumi tevékenysége során környezettudatosan jár el, elkötelezett a fenntartható fejlődés iránt. Együttműködő, kapcsolatteremtő attitűd jellemzi, a kommunikációs problémamegoldást részesíti előnyben. A megszerzett földrajzi ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető földrajzi jelenségek minél alaposabb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására. Nyitott a szakmai eszmecserére, a szakmai együttműködésre, törekszik arra, hogy feladatainak megoldása a munkatársak véleményének megismerésével, lehetőség szerint együttműködésben történjen. Képes tudásának gyarapítására és tanulmányainak magasabb szinten történő folytatására.</p> <p><i>autonómia és felelősség:</i> Alapvető elméleti és alkalmazott földrajzi és releváns környezettudományi szakmai kérdésekben önállóan, források felhasználásával hoz</p>	

döntéseket. Felelősséggel vállalja szakmája értékrendjét, feladatainak elvégzése során együttműködik más szakterület szakembereivel. Saját és beosztott munkatársai munkájának hatékonyságát, eredményességét, biztonságosságát reálisan, felelősséggel értékeli. Elvégzett szakmai munkájáért felelősséget vállal. Tisztában van a földrajzi tudományos kijelentések értékével, azok alkalmazhatóságával, korlátaival. A geográfiai elemzések eredményeiből következő önálló döntéseket hoz meg.

Tantárgy tematikus leírása:

Minden óra elején átnézzük a legfrissebb híreket, keresve azokat, melyeknek természetföldrajzi vonatkozásuk van. Majd a már korábban elsajátított ismeretekre és megszerzett tudásra támaszkodva, közösen gondolkodva (egymást kiegészítve, egymással vitázva) keressük a kiválasztott hírek (események) természetföldrajzi háttérét és mélyebb összefüggéseit, meglévő és lehetséges kapcsolatait más eseményekkel. A különösen vitát keltő hírek (pl. génmódosítás) témáját vitafórum formájában dolgozzuk fel, amelyen előzetes felkészülés után a hallgatók egy részének a támogató, másoknak az ellenző oldalt kell képviselnie.

A félév során két témakör feltétlenül szóba kerül: az éghajlatváltozás és az ember felszíninformáló tevékenysége.

Oktatási módszerek:

Egyéni és csoportos hallgatói munka oktatói irányítással.

Számonkérés módja:

Az aláírás feltétele az órai munkában (közös gondolkodásban, vitákban) való tevékeny részvétel. A vizsgajegy szóbeli vizsgán szerzhető meg, ahol a félév során érintett témakörökből kell a hallgatónak kifejtene és szakmai érvekkel alátámasztania véleményét.

Értékelés:

100–85% jeles; 84–75% jó; 74–63% közepes; 62–51% elégséges; 50–0%: elégtelen.

Kötelező irodalom:

Haggett, P. 2006: Geográfia: Globális szintézis. Typotex, Budapest, 842 p.

Szabó J. – Dávid L. (szerk.) 2006: Antropogén geomorfológia. Kossuth Egyetemi kiadó, Debrecen, 318 p.

Global News: Geography. <https://globalnews.ca/tag/geography/>

National Geographic: Latest Stories. <https://www.nationalgeographic.com/latest-stories/>

Sci-News: Geography News. <http://www.sci-news.com/news/othersciences/geography>

ScienceDaily: Geography News. https://www.sciencedaily.com/news/earth_climate/geography/

The New York Times: Geography. <https://www.nytimes.com/topic/subject/geography>

Ajánlott irodalom:

Andrásfalvy B. – Vargyas G. (szerk.) 2009: Antropogén ökológiai változások a Kárpát-medencében: A Kárpát-medence felszínének változása a földhasználat és az életmód változásának következtében. L'Harmattan PTE Néprajz-Kulturális Antropológia Tanszék, Budapest, 346 p.

Gábris Gy. (szerk.) 2012: Európa regionális földrajza I-II. ELTE Eötvös kiadó, Budapest, 780 p.

Gruber L. 2004: Ausztrália, Óceánia és az Antarktisz természeti földrajza. Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 238 p.

Horváth Gg – Probáld F. – Szabó P. (szerk.) 2008: Ázsia regionális földrajza. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 618 p.

Probáld F. 2005: Amerika regionális földrajza. Argumentum, Budapest, 360 p.

Probáld F. 2002 (szerk.): Afrika és a Közel-Kelet földrajza. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 395 p.

Probáld F. – Horváth G. (szerk.) 1998: Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 439 p.

Progress in Physical Geography: Earth and Environment. International journal.

2. RÉSZLETES TEMATIKA

DÁTUM	TÉMA
09. 12.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos hátterének elemzése, megbeszélése és/vagy az éghajlatváltozás természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
09. 19.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos hátterének elemzése, megbeszélése és/vagy az éghajlatváltozás természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
09. 26.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos hátterének elemzése, megbeszélése és/vagy az éghajlatváltozás természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
10. 03.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos hátterének elemzése, megbeszélése és/vagy a mezőgazdaság természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
10. 10.	Elmarad (tanulmányi kirándulás)
10. 17.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos hátterének elemzése, megbeszélése és/vagy a mezőgazdaság természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
10. 24.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos hátterének elemzése, megbeszélése és/vagy az ember felszínalakító tevékenységének megbeszélése.
10. 31.	Oktatási szünet.
11. 07.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos hátterének elemzése, megbeszélése és/vagy a mezőgazdaság természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
11. 14.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos hátterének elemzése, megbeszélése és/vagy az ember felszínalakító tevékenységének megbeszélése.
11. 21.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos hátterének elemzése, megbeszélése és/vagy az antropocén értelmezése.
11. 29.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos hátterének elemzése, megbeszélése és/vagy az antropocén értelmezése.
12. 05.	Vitafórum a génmódosításról; elsősorban annak földrajzi vonatkozásairól.
12. 12.	Összegzés, ismétlés.

3. VIZSGAKÉRDÉSEK

A vizsgakérdések a félév során áttekintett időszerű hírek megbeszélése során érintett természetföldrajzi témakörök.

További kérdések: az éghajlatváltozás természetföldrajzi okai és hatásai a múltban, a jelenben és (előreláthatólag) a jövőben. A mezőgazdaság és a természetföldrajz kapcsolatrendszere a múltban és a jelenben. Az ember felszínalakító tevékenysége és annak hatásai a múltban és a jelenben. Az antropocén fogalma és értelmezése.

4. EGYÉB KÖVETELMÉNYEK

Nincsenek egyéb követelmények.